

Likabehandlingsplan

- **plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling**

Knutsvägens förskola

samt

**Guldbaggens avdelning, Slättåbygdens
förskola**

Giltighetstid: 2020-08-01 – 2021-07-31

Ansvarig rektor: Anki Lindström

Biträdande rektor: Anna-Lena Rehnberg

Mall/förslag på rubriker (med stödtext)

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetsätt

Sundsvalls kommuns vision ”Alltid göra det goda livet möjligt” strävar vi alltid efter på Stöde/Nedansjö förskolor. Vårt mål är att all barn och vuxna skall bemötas och behandlas med respekt och acceptans, känna sig trygga, trivas och få känna glädje.

Barn- och utbildningsförvaltningens vision ”Alltid bästa möjliga möte för fortsatt lärande” lever i vårt förhållningssätt med det goda bemötandet som grund i alla våra möten varje dag. Ingen skall bli utsatt för diskriminering eller kränkande behandling. Vi jobbar ständigt med normer, värden och demokratiska värderingar, alla människors lika värde och rättigheter. Både vuxna och barn behöver ha kunskap och mod att stoppa om det skulle ske någon form av kränkning eller diskriminering.

Vår förskolas mission: “Förskolan ska vara en plats med glädje och framtidstro, där vi tillsammans tar ansvar för en hållbar framtid”

Vår vision: “En plats med välkomnande, tillåtande miljöer där barn kan utforska, samspela och lära av varandra på ett lustfyllt sätt.

En demokratisk mötesplats där delaktighet och inflytande är ett viktigt värde. Där alla vuxna står upp för barnens rättigheter.”

På vår förskola är värdegrundsarbetet väldigt viktig och det råder nolltolerans vilket innebär ett absolut förbud för alla att kränka, diskriminera eller trakassera barn/barn, barn/vuxna. Alla vuxna på förskolan har goda kunskaper om likabehandling vilket gör att vi identifierar och stärker de positiva förutsättningarna för att jobba mot nolltolerans.

Barn och vuxna skall vara medvetna och ha en helhetssyn om att vi alla behöver vara delaktiga i de regler och det förhållningssätt vi arbetar utefter. Vi strävar efter en öppenhet mot vårdnadshavare och över förskolan för förståelse för varandra, vi vill lägga grunden till att lika värde gäller inte bara de närmsta utan alla jag möter i mitt

liv. Vårdnadshavare skall ha information om likabehandlingsplanen och hur de ska rapportera vid kännedom om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

3. Kartläggning av riskområden

Mycket barn på "framsidan", lite stressig miljö (ofta på förmiddagen, inkluderar att många barn kommer vid 9 och senare), detta måste vi prata och planera (exempelvis vem möter barn, osv.).

Få barn nere på gräsmattan, kan bero på att de vuxna är där mer sällan. Vill öppna upp och vara mer på baksidan, svårt när det varit mycket barn och tight med personal, måste prata och planera detta mer.

Personal gör olika/har olika regler, exempelvis med gungor, klättra på tunnel.

Inomhus: När många barn vill/ska göra samma sak, ex tvätta händer, gå in/ut osv., kan knuffar och orolighet uppstå (händer inte så ofta). Personal ser inte var de behövs, vad som ska göras osv - verksamheten blir rörig, stressig.

Det har stor betydelse var de vuxna befinner sig på gården. När det finns närvarande vuxna ger vi barnen bra förutsättningar till goda möten för lek och lärande. Det blir färre konflikter där pedagogerna är och vi tänker att konflikter kan leda till kränkningar.

Lek i mindre grupper är också en framgångsfaktor. När det blir många barn i samma lärmiljö blir det svårare att kommunicera och komma överens. Det är större risk för konflikter när många barn leker på en begränsad yta. Det blir även svårare att hinna avstyra konflikter.

De yngsta barnen är där pedagogerna är. Är pedagogerna i samma rum så är även barnen där vilket gör att det blir många barn på samma ställe som ska komma överens. Konfliktrisen ökar. Det blir svårare för pedagogerna att avstyra konflikter och det kan leda till kränkningar. Det har gett goda resultat när pedagogerna delar upp sig och finns nära barnen på olika ställen.

Det är viktigt att fördela sig strategiskt både inom- och utomhus. Även dela upp barnen i olika miljöer.

Om pedagogerna på avdelningen för yngre barn är i rörelse utomhus blir en del nyinskolade barn otrygga. Sandlådan i mitten av gården blir en trygg plats om någon/några pedagoger stannar där. Andra barn behöver få utforska gården och en annan pedagog kan vara mera rörlig.

Genom medvetna, lyhörda och närvarande pedagoger har barnens möjligheter att bli sitt bästa jag ökat.

Vi ser också att vi behöver ha en tydlig struktur över likabehandlingsarbetet. Det främjande arbetet behöver tydliggöras i kommande års plan.

Goda rutiner vid övergångar, till exempel när man ska gå in eller ut, gå i omgångar så det inte blir för många i hallen, etc. Det minskar risken för konflikter som kan leda till kränkningar.

4. Mål för arbetet

Vårt mål utifrån kartläggningen är att alla barn skall känna sig trygga och trivas överallt i våra inomhusmiljöer utan risk för någon form av diskriminering eller kränkande behandling.

Delmål

- a) Det finns mötesplatser för undersökande och utforskande både inne och ute där barnen känner sig trygga.
- b) Barn möts av respekt för sin person, blir sedda och lyssnade till. Vi tar tillvara på barns frågor, tankar, idéer och samspelar i en demokratisk anda.
- c) Barnen vistas ofta i mindre grupper vilket ger möjlighet att skapa relationer, lyssna på varandra och respektera varandras åsikter.
- d) Alla vuxna i våra verksamheter vistas nära barnen i deras lekmiljöer samt arbetar aktivt med att stärka barnens språkutveckling.
- e) Alla på förskolan skall känna ett likavärde, och vara medvetna om att det råder en nolltolerans mot diskriminering, trakassering och kränkande behandling.
- f) Alla ska känna sig välkomna på förskolan – alla nya familjer ska ha ett välkomstsamtal på sitt modersmål samt en inskolningsperiod.
- g) Vårdnadshavare skall ha kännedom om likabehandlingsplanen och arbetet för att förskolan skall vara fri från kränkning, diskriminering och trakasserier.

5. Handlingsplan

Utomhus: Generellt måste vi planera och strukturera personal lite bättre, vilka aktiviteter vi kan erbjuda osv. (snickring, gå till skogen, måla mm.), samt gå igenom vad som gäller utomhus så vi kan göra lika, för barnens bästa.

Dela upp barn och vuxna på fram- och baksidan huset.

Inomhus: Personal måste vara mer noga med att sprida ut oss, aktiviteterna ska styra var vi är. Exempelvis håller en personal i en sångsamling ska de andra stötta upp, ta blöjbyten osv. Planera vardagsrutinerna/ansvarsuppgifter inför höstens verksamhet så vi får en tydlighet och lugnare verksamhet.

Kartläggningen har visat på vilka områden där det kan förekomma konflikter och därmed visat på var pedagogerna bör befinna sig för att öka känslan av trygghet för alla barn. Pedagogerna har rutiner för och planerar för hur de ska organisera sig under dagen.

Ansvar: Alla pedagoger

Uppföljning: Avd. reflektionstid

Utvärdering: Vårens utvecklingsdag 2021.

6. Utvärdering av genomförda insatser

Vi har gjort stora förändringar utifrån en evakueringsituation nu i vår vilket har lett till att vi påbörjar ett nytt mål istället för att utvärdera de gamla.

7. Barns/elevs delaktighet i arbetet

Vi har kontinuerliga samtal om ”hur vi bemöter varandra och när det känns bra”, för vi vill att barnen skall vara medvetna om nolltoleransen. Utifrån barnintervjuer ser vi hur klimatet och samspelet fungerar i gruppen och arbetar fram gemensamma regler som gäller för vår förskola. I förskolans värdegrundsmaterial ”Tio små Kompisböcker” görs barnen delaktiga i vardagen i likabehandlingsarbetet. De får träna hur man är en bra kompis.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev kränker elev

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar klasslärare/mentor.
- Klasslärare/mentor kontaktar omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
- Skyndsamt anmälan till LISA-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
- I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev

- Förskolechef/rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

• **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är

kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

• **Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

• **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

• **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

• **Funktionsnedsättning**

(i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

• **Sexuell läggning**

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

• **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild

diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• **Mobbning**

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• **Rasism**

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• **Främlingsfientlighet**

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

• **Homofobi**

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.